

POKUSZENIE (63) *sb n*

-enie (62), -enie (1) *MurzHist.*

o oraz pierwsze e jasne, końcowe e pochylone.

sg *N* pokuszeni(e) (11). ◇ *G* pokuszeniã (9). ◇ *D* pokuszeniu (1). ◇ *A* pokuszenie (30);-é (2),-(e) (28). ◇ *I* pokuszenim *WujNT* (2), pokuszeni(e)m (1) *FalZioł*. ◇ *L* pokuszeniu (8). ◇ *pl N* pokuszeniã (1). ◇ [L pokuszeni(e)ch.]

Sł stp notuje, Cn s.v. pokusa, Linde bez cytatu s.v. pokusić, pokusić się.

1. *Sprawdzenie, próba; conatus, molimen Mącz* (5) : *A* to pokufzeniem bywa poznano/ iako przy ktorich rzeczach z ziemie vřoflich ogieñ żywiołny panuie *FalZioł* I 34; *Res suo ipsa molimine gravis, Cięższa rzecz niż wřelãkie pokufzenie. Mącz* 229c, 63b.

pokuszenie czego (1): *A* tu obãcz iź pokufzenie kãzdey rzeczy pocźciwey/ thãk rãdy iãko y lekãrtwã/ ielt s przeźrzenia Pãñkiego. *RejPos* 257.

Przen [czyje = kto jest sprawdzany] (1) : *Sen* ielt obraz łmieri, w pracech odpoczynienie, nędznych poźãdanie, lekarzow pokufzenie. łprawiedliwych pociefzenie, grzechow zwiãzanie á kãzdego ducha odpoczynienie. *BielŻyw* 137.

2. *Dořwiadczenie, wypróbowanie; tentatio Pol Ant, Vulg* (19) : *Ten [Abraham] łtrzegł zakonu Nawyźze⁸⁰/ á trwãł z nim w przymierzu/ ktore pewne łprãwił ná ċiele łwoim/ y nãleźion ielt wiernym w pokufzeniu. BibRadz Eccli 44/20[21], I 136b marg; BudBib Eccli 44/20[21]; Zeř zãchował łłowo ċierpliwości moiey/ Ia teź ċiebie zãchowãł z ċããu pokufzenia/ ktory przyidzie ná wřytek Ńwiãł/ dořwiadczyć miełzkãięcych ná ziemi. BudNT Apoc 3/10; Stałość wiãry poznãna w pokufzeniu bywa ArtKanc I20v, I19v, I20, Kv [2 r.], K3, N20v, O3v; LatHar 241; lecz wierny ielt Bog/ ktory nie dopuści kuści was nãd Ńiłę wãłzę: ále z pokufzeniem vczyni teź wyźćie/ ábyřcie znoić mogli. WujNT 1.Cor 10/13, Apoc 3/10.*

pokuszenie czyje [= kto dořwiadcza] (2): *A* tãk pokufzenie pãñkie ielt nãukã nãłzã. *BibRadz* I 136b marg; *RejAp* 22v.

W przeciwwstawieniu: »pokuszenie ... wesele« (1): *Bo* po pokufzeniu nãdchodzi wesele. *WujNT* Bbbbbbv.

Tłumaczenie nazwy miejscowej Massa (hebr. 'kuszenie') (1): *Rzekł* Pan Bog/ weźmi łtãrłze rodu Izrãelłkiego á idź do łkãły Oreb/ á vderz w nię rozgã. *Gdy* tãk vczynił Moizełz/ wyźłã wodã z oney opoki rołkołzna/ iź iey kãzdy miał dofyć/ y przezwãł ono mieyłce Moizełz pokufzenie. *BielKron* 31v.

3. *Nakłanianie do złego, kuszenie; tentatio PolAnt, Vulg, Cn; invitatio sceleris, tentamentum Cn* (39) : *KrowObr* 116v; *Vmieć* Pan poboźne łdźi z pokufzenia wybawić *BibRadz* 2.Petr 2/9, 1.Cor 10/13; *Thãkowe* potuľzenie od Pãnã być znaymy/ gdy przyidã pokufzenia, nic fię nie łękaymy *ArtKanc* I20, N20v źp; *WujNT* 546, 1.Cor 10/13, 2.Petr 2/9, Bbbbbbv.

Zwroty: [»w pokuszeniach być«: *Beł* pytanie na braty starszy i na wszytkę cerkiew [...], jakã im zwolność Pan Bóg dawa abo w jakich pokuszeniach na ten czas sã. *AktaSynod* I 85.]

»wniřć (*a.* przyřć), wpadać w pokuszenie; przyřć na pokuszenie« = *intrare in tentationem Vulg, PolAnt; incidere in tentationem Vulg* (8:1;2): *OpecŻyw* 98; *Czuyćie* á modłćie [!] fię ábyřcie nie przyřłli ná pokufzenie. *Leop Matth* 26/41, *Mar* 14/38; *BibRadz* *Mar* 14/38; *LatHar* 707, 719 [2 r.]; *Bo* ktorzy

fię chcą z bogaćić/ wpadąią w pokufzenie y w śidło dyabelńkie *WujNT* 1.*Tim* 6/9, *Mar* 14/38, *Luc* 22/40, 46.

»(w)wodzić w, na pokufzenie« [*zawsze w Modlitwie Pańskiej lub nawiązaniach do niej*] = *inducere in tentationem PolAnt, Vulg; inferre in tentationem PolAnt (12:4)*: Oycze nasz ienżes ieft w niebiofach. Niewodz nás wpokufzenie ale nás zbaw odzłego. Amen. *TarDuch* D, E4; *SeklKat* T; Potem powiedziawfzy/ Nie wwodź nás wpokufzenie/ rzekł wielmi śmutnie a żałośnie/ Gdyżem iá terás ieft na pokufy przywiedzion *MurzHist* I4v; *Leop Luc* 11/4; *BibRadz Matth* 6/13, *Luc* 11/4; *BiałKat* 213v; Nie w wodź nás w pokufzenie/ ná ćiele ni ná duźy/ rácz nam dáć wśpomożenie/ byfmy wśytki pokufy/ ktore nam chcą wielce Ńzkodźić/ zá twoim wśpomożeniem/ mogli záwśze pochodźić. *ArtKanc* M14v, M15v, M17v; *LatHar* 5, 644; *WujNT Matth* 6/13, s. 27, *Luc* 11/4.

Wyrażenie: »pokufzenie diabelskie« [*szyk 2:1*] (3): IeŃlić to prawdá/ [...] thedyć by fie wśyfcy ludzie vbieráć mieli/ w Ornaty/ w Kápy w Dálmátyki/ w Alby/ w Komże/ w Stuły/ w Humerały/ w Rokiety/ áby od pokufzenia Dijabelńkiego obronieni byli *KrowObr* 106, 106 [2 r.].

Synonimy: 1., 2. *doświadczenie, doznanie, proba*; 3. *namawianie, namowa*.

Cf **POKUSA, POKUSIĆ**

JDok